

2025/344

2025 2 19

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2025/344

2025 m. vasario 18 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (BUSP) 2024/3097, kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaulių ir lengvaisiais ginklais bei įprastiniais šaudmenimis Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,
kadangi:

- (1) 2024 m. gruodžio 5 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2024/3097, kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai šaulių ir lengvaisiais ginklais bei įprastiniais šaudmenimis Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo ⁽¹⁾, siekiant remti Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) sekretoriato įgyvendinamo projekto (toliau – projektas) II etapą;
- (2) Tarybos sprendimas (BUSP) 2024/3097 jo priėmimo metu neturėjo priedo. Dabar išsamus projekto, kuris turi būti įgyvendintas, aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede;
- (3) todėl Sprendimą (BUSP) 2024/3097 būtina iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šio sprendimo priede pateiktas tekstas pridedamas kaip Sprendimo (BUSP) 2024/3097 priedas.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2025 m. vasario 18 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

⁽¹⁾ OL L, 2024/3097, 2024 12 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3097/oj>.

PRIEDAS

ESBO VISAPUSIŠKA PROGRAMA DĖL PASTANGŲ UŽKIRSTI KELIĄ NETEISĖTAI PREKYBAI ŠAULIŲ IR LENGVAISIAIS GINKLAIS BEI ĮPRASTINIAIS ŠAUDMENIMIS PIETRYČIŲ EUROPOJE IR KOVOTI SU JA RĖMIMO

II etapas

1. Bendroji informacija

ESBO dalyvaujančios valstybės Pietryčių Europoje susiduria su didele rizika ir iššūkiams, susijusiems su neteisėtai šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) bei įprastinių šaudmenų (IŠ) destabilizuojančiu kaupimu ir nekontroliuojamu plitimu. Pripažinta, kad ši rizika daro poveikį ne tik Pietryčių Europos, bet ir Europos Sąjungos (ES) saugumui.

Neteisėta prekyba ŠLG ir IŠ iš Pietryčių Europos ir per ją yra strateginis iššūkis, nustatytas ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais (ŠLG) ir jų šaudmenimis strategijoje (ES ŠLG strategijoje) ⁽¹⁾. Todėl šis klausimas buvo sprendžiamas pasitelkiant kelis veiksmų planus, pavyzdžiui, 2020–2025 m. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų planą ⁽²⁾, taip pat Veiksmų gaires dėl šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose klausimų tvaraus sprendimo iki 2024 m. ⁽³⁾ Siekdamas įveikti šiuos iššūkius, atitinkamos Pietryčių Europos institucijos oficialiai paprašė ESBO pagalbos ŠLG ir IŠ kontrolės srityje ⁽⁴⁾. Prašoma pagalba padeda siekti pirmiau nurodytų strateginių ir operatyvinių tikslų, kartu padedant toms valstybėms įvykdyti įsipareigojimus, nustatytus ESBO dokumentuose dėl ŠLG (FSC.DOC/1/00/Rev.1) ir IŠ atsargų (FSC.DOC/1/03/Rev.1). Atsižvelgdama į tai, ESBO parengė Visapusišką programą dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai ŠLG bei IŠ Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo (toliau – Programa).

Programa suderinta su *Veiksmų gairėmis dėl ŠLG ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose klausimų tvaraus sprendimo iki 2024 m.* ⁽⁵⁾ (toliau – Veiksmų gairės), taip pat su vėlesne atnaujinta Veiksmų gairių redakcija, kuri, kaip numatoma, turėtų būti parengta 2025–2030 m. laikotarpiui. Todėl visas veiksmas yra glaudžiai koordinuojamas su Pietryčių Europos suinteresuotaisiais subjektais ir tarptautiniais partneriais, prisidedančiais prie Veiksmų gairių įgyvendinimo. Šiame kontekste ES nusprendė pagal Programą dedamas pastangas remti 2021 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/2133, kuriuo remiama visapusiška programa dėl pastangų užkirsti kelią neteisėtai prekybai ŠLG bei IŠ Pietryčių Europoje ir kovoti su ja rėmimo. Programai teikiama ES politinė ir finansinė parama, ją taip pat remia penkiolika kitų dalyvaujančių valstybių paramos teikėjų.

Siūlomas veiksmas reiškia pagal pirmiau nurodytą Tarybos sprendimą inicijuotos pagalbos 2 etapą ir jį vykdančią Pietryčių Europos institucijoms toliau padedama laikytis peržiūrėto Veiksmų gairių teksto, kuris bus įgyvendinamas 2025–2030 m., reikalavimų ir tęsti kovą su neteisėtais ŠLG.

Šiuo veiksmu, sušvelninant neigiamą neteisėtos prekybos ŠLG ir jų šaudmenimis poveikį darniam vystymuisi ir užkertant kelią tokiam poveikiui, taip pat padedama siekti JT darnaus vystymosi tikslų, konkrečiai:

- 5 tikslo: užtikrinti lyčių lygybę ir įgalinti visas moteris ir mergaites (pvz., 5.2 uždavinys dėl visų formų smurto prieš moteris ir mergaites panaikinimo) ir

⁽¹⁾ Europos Komisija, ES saugumo sąjungos strategija, COM(2020) 605 final, 2020 m. liepos 24 d.

⁽²⁾ Europos Komisija, 2020–2025 m. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais veiksmų planas ir priedai, COM(2020) 608 final, 2020 m. liepos 24 d.

⁽³⁾ Pietryčių ir Rytų Europos šaulių ir lengvųjų ginklų kontrolės tarpininkavimo mechanizmas (SEESAC), *Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf* (seesac.org).

⁽⁴⁾ Pagalbos prašymus pateikė Albanijos vidaus reikalų ministerija, Bosnijos ir Hercegovinos saugumo ministerija, Šiaurės Makedonijos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Juodkalnijos gynybos ministerija ir Serbijos vidaus reikalų ministerija. Kosovo atveju, atsižvelgiant į statuso aspektą, formalios procedūros apribojimai ir reikalavimai netaikomi potencialiems projektams Kosove. Todėl, vadovaujant ESBO misijai Kosove (OMIK), įgyvendinami specialiai pritaikyti projektai ir veikla, kuriais remiama Kosovo policija. Kiekvienas pagalbos prašymas buvo patikrintas, o jį gavus atliktas tinkamas poreikių vertinimas.

⁽⁵⁾ Veiksmų gaires parengė Vakarų Balkanų institucijos, naudodamosi SEESAC technine parama, teikiama remiant Prancūzijai ir Vokietijai, taip pat konsultuodamosi su ES ir visais kitais atitinkamais subjektais; jos buvo priimtos 2018 m. liepos 10 d. Londone įvykusiame ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikime.

- 16 tikslo: skatinti taikią ir įtraukią visuomenę siekiant darnaus vystymosi, visiems suteikti galimybę naudotis teise į teisingumą ir kurti veiksmingas, atskaitingas ir įtraukias institucijas visais lygmenimis (pvz., 16.1, 16.4 ir 16. a uždaviniai).

2. Bendras tikslas

Toliau mažinti neteisėtos prekybos ŠLG ir nekontroliuojamo jų plitimo Pietryčių Europos valstybėse, į jas ir iš jų riziką, kuri daro žalą saugai ir saugumui, trukdo tvariam taikos kūrimui ir socialiniam bei ekonominiam vystymuisi, prisideda prie tvarkos ardymo, kursto terorizmą ir nusikalstamą smurtą arba galėtų nulemti konflikto atnaujinimą.

3. Veiksmo aprašymas

Veiksmas grindžiamas sistemingo poreikių vertinimo procesais, visų pirma 2022–2024 m. atliktais ekspertų vertinimais.

Remiantis šiais vertinimais ir iki šiol suteikta pagalba, reikia:

- užtikrinti tarptautinį kinologinių (K-9) pajėgumų aptikti ir konfiskuoti neteisėtus ŠLG ir ĮŠ sertifikavimą ir
- užtikrinti tarptautinį ŠLG deaktyvavimo reguliavimo ir operatyvinių sistemų sertifikavimą pasitelkiant Europos ginklų išbandymo centrą.

Veiksmą sudaro septyni ESBO projekto komponentai, įgyvendinami visame regione. Todėl, laikantis šio požiūrio, užtikrinamas pajėgumų stiprinimas ir standartizavimas kiekviename jurisdikciją turinčiame subjekte, kartu užtikrinant sąveikius, vienodus bei patikimus procesus ir rezultatus visame regione. Siūlomu veiksmu ugdomi įgūdžiai ir stiprinami procesai, kuriuos galima panaudoti tiek prevenciniams, tiek vykdymo užtikrinimo pajėgumams kiekviename jurisdikciją turinčiame subjekte, taip pat regiono mastu ir už jo ribų. Visa veikla rengiama glaudžiai bendradarbiaujant įgaliotoms institucijoms / įstaigoms, ESBO Konfliktų prevencijos centrui ir ESBO operacijoms vietoje Pietryčių Europoje.

Šio veiksmo įgyvendinimo pažanga ir toliau bus pristatoma ir apie ją pranešama vietos ir regioniniuose koordinavimo posėdžiuose, remiant atnaujintas Veiksmų gaires dėl ŠLG ir jų šaudmenų neteisėto laikymo, netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose klausimų tvaraus sprendimo iki 2030 m. Šiuo atžvilgiu jo įgyvendinimo stebėseną koordinuojama su visomis Pietryčių Europos ŠLG komisijomis, tarptautiniais partneriais ir SEESAC.

3.1. Projekto 1-asis komponentas. Pagalba Albanijos Respublikos nacionalinėms institucijoms siekiant sumažinti ŠLG platinimo ir netinkamo naudojimo riziką

3.1.1. Tikslas.

Sumažinti ŠLG platinimo ir netinkamo naudojimo Albanijos Respublikoje riziką.

3.1.2. Aprašymas

Nekontroliuojamo ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų platinimo ir laikymo poveikis tebekelia labai didelę grėsmę Albanijos viešajam saugumui, socialiniam ir ekonominiam vystymuisi. Prastai kontroliuojamais ir neteisėtais ŠLG sudaromos sąlygos smurtui ir nesaugumui ir taip palaikomi nusikalstami elementai ir organizuotas nusikalstamumas. Šie aspektai daro žalingą poveikį saugumui ir pasitikėjimo stiprinimo priemonėms šalyje ir visame regione. 2019 m. spalio mėn. ESBO Bendradarbiavimo saugumo srityje forume Albanija paprašė pagalbos.

ESBO nustatė pajėgumų trūkumus šiose srityse:

- a) šaunamųjų ginklų deaktyvavimo teisės aktų ir reguliavimo sistema ir jos tinkamas įgyvendinimas gerinant infrastruktūrą, įrangą ir mokymo elementus;
- b) Albanijos valstybinės policijos kinologijos (K-9) tarnybos veikla ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų aptikimo srityje;
- c) visuomenės informuotumo apie ŠLG netinkamo naudojimo ir platinimo keliamus pavojus didinimas.

Šis projektas bus naudingas ne tik Albanijos gyventojams, bet ir daugeliui nacionalinių institucijų, turinčių įgaliojimus ŠLG kontrolės srityje, visų pirma Nacionalinei ŠLG komisijai, Albanijos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (VRM) ir Albanijos valstybinei policijai.

3.1.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Padaryta pažanga taikant ŠLG deaktyvavimo teisės aktų sistemą ir jos įgyvendinimo bei priežiūros mechanizmus.

2 rezultatas. Sustiprinta Albanijos valstybinės policijos K-9 padalinio infrastruktūra, pajėgumai ir ištekliai, skirti neteisėtiems ŠLG, šaudmenims ir sprogmenims aptikti.

3.1.4. Veikla

3.1.4.1. Veikla, susijusi su Albanijos Respublikos teisės aktų sistemos, skirtos ŠLG ir deaktyvavimo klausimams, stiprinimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Europos ŠLG išbandymo centro atliekamas tarptautinis deaktyvavimo teisės aktų sertifikavimas;
- deaktyvavimui Albanijos Respublikoje naudojamos infrastruktūros ir mašinų vertinimas;
- Europos ŠLG išbandymo centro rengiami mokymai deaktyvavimo ir jo priežiūros klausimais.

3.1.4.2. Veikla, susijusi su Albanijos policijos pajėgumų aptikti neteisėtus ginklus ir sprogmenis stiprinimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- mokymo programos dėl FRONTEX taikomos ŠLG ir šaudmenų aptikimo metodikos organizavimas;
- mokymo programos dėl Europos gerosios praktikos, susijusios su ŠLG ir šaudmenų aptikimu, organizavimas;
- projektų ir darbų, susijusių su šunidžių, biuro patalpų ir K-9 perimetro infrastruktūros modernizavimu sienos perėjimo punktuose, viešieji pirkimai, remiant K-9 padalinių gebėjimus aptikti ŠLG ir šaudmenis.

3.2. Projekto 2-asis komponentas. Saugumo ir saugos rizikos, susijusios su ŠLG ir jų šaudmenų neteisėtu laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais Bosnijoje ir Hercegovinoje, mažinimas

3.2.1. Tikslas

Remti Bosnijos ir Hercegovinos pastangas mažinti saugumo ir saugos riziką, susijusią su ŠLG ir jų šaudmenų neteisėtu laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais.

3.2.2. Aprašymas

Projektu sprendžiami klausimai, susiję su Saugumo ministerijos pagalbos prašyme (2019 m.) nurodytais aukšto prioriteto poreikiais, ir siekiama remti Bosnijos ir Hercegovinos pastangas mažinti saugumo ir saugos riziką, susijusią su ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų neteisėtu laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais, tokiu būdu prisidedant prie saugumo ir stabilumo šalyje ir platesniame regione.

ESBO toliau spręs klausimus, susijusius su trūkumais šiose srityse:

- a) teisės saugos institucijų kinologiniai gebėjimai aptikti ŠLG ir šaudmenis, be kita ko, kiek tai susiję su jų infrastruktūra ir mokymo elementais;
- b) su ŠLG susijusių duomenų, būtinų veiksmingam politikos formavimui ir operatyviam atsakui, prieinamumas ir palyginamumas;
- c) ŠLG deaktyvavimas, įskaitant teisės aktų ir reguliavimo sistemas, mokymą, įrangą ir infrastruktūros modernizavimą.

Šis projektas bus naudingas ne tik Bosnijos ir Hercegovinos gyventojams, bet ir daugeliui nacionalinių institucijų, turinčių įgaliojimus ŠLG kontrolės srityje, konkrečiai teisės saugos institucijoms, įskaitant autonominių vienetų ir kantonų vidaus reikalų ministerijas / policijos agentūras, Bosnijos ir Hercegovinos ŠLG kontrolės bendro koordinavimo įstaigą, Saugumo ministeriją, taip pat prokuratūras, teismus ir įkalinimo įstaigas.

3.2.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Sustiprinti teisėsaugos kinologiniai (K-9) gebėjimai aptikti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis.

2 rezultatas. Parengta integruota ŠLG ir šaudmenų tarpinstitucinė bylų duomenų bazė ir sekimo sistema.

3 rezultatas. Sukurta ir įgyvendinama ŠLG deaktyvavimo teisės aktų ir reguliavimo sistema.

3.2.4. Veikla

3.2.4.1. Veikla, susijusi su teisėsaugos kinologinių (K-9) gebėjimų aptikti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis stiprinimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- K-9 infrastruktūros modernizavimas;
- mokymo programa dėl FRONTEX taikomos ŠLG ir šaudmenų aptikimo metodikos;
- mokymo programa dėl Europos gerosios praktikos, susijusios su ŠLG ir šaudmenų aptikimu.

3.2.4.2. Veikla, susijusi su integruotos ŠLG ir šaudmenų tarpinstitucinės bylų duomenų bazės ir sekimo sistemos rengimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- parama Bosnijos ir Hercegovinos rezultatų stebėsenos sistemos ŠLG srityje sukūrimui;
- mokymų ŠLG sekimo sistemos naudotojams teisminėse ir teisėsaugos institucijose organizavimas.

3.2.4.3. Veikla, susijusi su Bosnijos ir Hercegovinos teisės aktų sistemos, skirtos ŠLG ir deaktyvavimo klausimams, stiprinimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Europos ŠLG išbandymo centro atliekamas tarptautinis deaktyvavimo teisės aktų sertifikavimas;
- deaktyvavimui dviejose Bosnijos ir Hercegovinos vietose naudojamos infrastruktūros ir mašinų vertinimas;
- Europos ŠLG išbandymo centro organizuojami mokymai deaktyvavimo ir jo priežiūros klausimais.

3.3. Projekto 3-iasis komponentas. Parama Kosovo⁽⁶⁾ policijos kinologinių (K-9) pajėgumų aptikti ir konfiskuoti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis stiprinimui

3.3.1. Tikslas

Remti esamų Kosovo policijos kinologinių (K-9) gebėjimų stiprinimą ir jų tiesioginį indėlį vykdant ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo bei neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose prevenciją, stabdymą ir tyrimą.

3.3.2. Aprašymas

Projektu remiamas esamų Kosovo policijos kinologinių (K-9) gebėjimų stiprinimas ir jų tiesioginis indėlis vykdant ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo bei neteisėtos prekybos jais Vakarų Balkanuose prevenciją, stabdymą ir tyrimą.

Projektu šalinami nustatyti K-9 padalinio pajėgumų trūkumai ŠLG netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais prevencijos, stabdymo ir tyrimo srityse. Šis projektas bus naudingas ne tik Kosovo gyventojams, bet ir Kosovo policijai.

⁽⁶⁾ Šiame tekste visos nuorodos į Kosovą – teritoriją, institucijas ar gyventojus – turėtų būti aiškinamos visapusiškai laikantis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1244.

3.3.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Sustiprinta reguliavimo ir mokymo sistema, taip pat K-9 padalinio infrastruktūra ir įranga, kad būtų užtikrinama veiksmingesnė ir efektyvesnė ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais prevencija, stabdymas ir tyrimas.

3.3.4. Veikla

3.3.4.1. Veikla, susijusi su reguliavimo ir mokymo sistema, taip pat K-9 padalinio infrastruktūros ir įrangos stiprinimu, kad būtų užtikrinama veiksmingesnė ir efektyvesnė ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais prevencija, stabdymas ir tyrimas.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- mokymo programa dėl FRONTEX taikomos ŠLG ir šaudmenų aptikimo metodikos;
- mokymo programa dėl Europos gerosios praktikos, susijusios su ŠLG ir šaudmenų aptikimu;
- veterinarijos pastato infrastruktūros modernizavimas ir būtinos įrangos diegimas, taip pat įvairių paieškos patalpose scenarijų imitavimui skirtos patalpos įrengimas;
- skatinimas įtraukti moteris, kad jos atliktų pagrindines (kinologų, instruktorių ir vadovų) funkcijas kinologijos padaliniuose, nes tai yra būtina didesnio veiklos efektyvumo sąlyga.

3.4. Projekto 4-iasis komponentas. Pagalba Šiaurės Makedonijos Respublikos nacionalinėms institucijoms siekiant mažinti ginklų platinimo ir netinkamo ŠLG naudojimo riziką

3.4.1. Tikslas

Mažinti ginklų platinimo ir netinkamo ŠLG naudojimo Šiaurės Makedonijos Respublikoje riziką didinant Vidaus reikalų ministerijos ir kitų vyriausybinių organizacijų prevencijos, aptikimo, analizės ir tyrimo pajėgumus.

3.4.2. Aprašymas

Projektas buvo parengtas reaguojant į Šiaurės Makedonijos Respublikos Vyriausybės pagalbos prašymą (2019 m.) siekiant sustiprinti Nacionalinės ŠLG komisijos pajėgumus ir stiprinti Policijos departamento K-9 padalinio gebėjimus aptikti ginklus ir sprogmenis.

ESBO nustatė pajėgumų trūkumus šiose srityse:

- a) Vidaus reikalų ministerijos operatyviniai K-9 pajėgumai ŠLG neteisėto platinimo aptikimo srityje;
- b) tinkamas šaunamųjų ginklų deaktivavimo įgyvendinimas, įskaitant prastą infrastruktūrą, įrangą ir mokymus;
- c) ŠLG kontrolės problemų strateginiu ir operatyviniu lygmenimis analizė;
- d) koordinuotas visuomenės informavimas ir informuotumo didinimas su ŠLG netinkamu naudojimu Šiaurės Makedonijos Respublikoje susijusios rizikos klausimais, įskaitant Nacionalinės ŠLG komisijos dedamas pastangas.

Šis projektas bus naudingas ne tik Šiaurės Makedonijos Respublikos gyventojams, bet ir nacionalinėms institucijoms, turinčioms įgaliojimus ŠLG kontrolės srityje, konkrečiai Nacionalinei ŠLG komisijai, Vidaus reikalų ministerijai ir policijai.

3.4.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Sustiprinti Šiaurės Makedonijos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir ŠLG komisijos reguliavimo, operatyviniai ir tarpžinybinio bendradarbiavimo pajėgumai kovos su ŠLG platinimu srityje / sprendžiant ŠLG platinimo klausimą.

2 rezultatas. Sustiprinti ŠLG naikavimo ir deaktivavimo inspektavimo pajėgumai ir pagerintas ŠLG gyvavimo ciklo valdymas.

3.4.4. Veikla

3.4.4.1. Parama Vidaus reikalų ministerijos neteisėtų ŠLG aptikimo pajėgumų didinimui veiksmingai panaudojant K-9 išteklius.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Šiaurės Makedonijos Respublikos vidaus reikalų ministerijos K-9 tarnybos padalinių infrastruktūros modernizavimas regioniniu lygmeniu;
- mokymo programa dėl FRONTEX taikomos ŠLG ir šaudmenų aptikimo metodikos;
- mokymo programa dėl Europos gerosios praktikos, susijusios su ŠLG ir šaudmenų aptikimu.

3.4.4.2. Neteisėtų ginklų, šaudmenų ir sprogmenų kiekio mažinimas juos naikinant ir deaktyvuojant

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Europos ŠLG išbandymo centro atliekamas tarptautinis deaktyvavimo teisės aktų sertifikavimas;
- deaktyvavimui Albanijos Respublikoje naudojamos infrastruktūros ir mašinų vertinimas;
- Europos ŠLG išbandymo centro organizuojami mokymai deaktyvavimo ir jo priežiūros klausimais.

3.5. Projekto 5-iasis komponentas. Juodkalnijos vidaus reikalų ministerijos pajėgumų stiprinimas, kad būtų veiksmingiau mažinama neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis ir jų netinkamas naudojimas, užkertamas jiems kelias ir su jais kovojama

3.5.1. Tikslas

Remti esamų K-9 gebėjimų aptikti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis stiprinimą, taip pat tolesnį ŠLG deaktyvavimo praktikos plėtojimą, taip stiprinant Vidaus reikalų ministerijos pajėgumus mažinti neteisėtą prekybą ŠLG, šaudmenimis ir sprogmenimis ir jų netinkamą naudojimą, užkirsti jiems kelią ir su jais kovoti.

3.5.2. Aprašymas

Siūlomas projektas parengtas remiantis Juodkalnijos ŠLG komisijos prašymu ir ESBO misijai Juodkalnijoje Vidaus reikalų ministerijos pateiktu prašymu teikti techninę pagalbą šioje srityje. Siekiant užtikrinti pastangų koordinavimą ir nustatyti galimo dubliavimosi ribas, buvo surengtos išsamios konsultacijos su tarptautiniais ir regioniniais partneriais. Todėl šis projektas dera su nacionalinių, regioninių ir tarptautinių ŠLG kontrolės sistemų įgyvendinimu ir įgyvendinant jį tos sistemos tiesiogiai remiamos.

2022–2023 m. laikotarpiu ESBO nepriklausomi ekspertai ir Prancūzijos žandarmerijos kinologijos specialistai atliko sistemingus poreikių vertinimus, kuriuose pateikiamos praktinės gairės, kaip daryti pažangą plėtojant

- esamus Juodkalnijos policijos K-9 gebėjimus aptikti ir konfiskuoti neteisėtus ŠLG ir IŠ, taip pat, kaip
- stiprinti esamą ŠLG deaktyvavimo reguliavimo ir operatyvinę sistemą.

3.5.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Sustiprinti VRM pavaldžių teisėsaugos institucijų K-9 padalinių pajėgumai aptikti neteisėtus ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis, pagerinus šių padalinių infrastruktūros, operatyvinius ir mokymo pajėgumus.

2 rezultatas. Šaunamųjų ginklų deaktyvavimo teisinė sistema patobulinta ir suderinta su tarptautiniais standartais, taip pat sustiprinti jos veiksmingo įgyvendinimo ir priežiūros pajėgumai.

3.5.4. Veikla

3.5.4.1. Veikla, susijusi su teisinės ir reguliavimo sistemos pakeitimų ir papildymų rėmimu, standartinių veiklos procedūrų (SVP), skirtų K-9 pajėgumų naudojimui, atnaujinimu, taip pat K-9 pagrindinio plano dėl šių pajėgumų modernizavimo parengimu.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- VRM ir policijos atliekamas teisės aktų ir reguliavimo pakeitimas vadovaujantis Europos gerąja praktika;
- pagrindinio plano dėl K-9 modernizavimo parengimas;
- parama darbo grupėms, susijusi su teisės aktų atnaujinimu ir strateginiu planavimu.

3.5.4.2. Veikla, susijusi su geresniais mokymo metodais ir operatyviais pajėgumais, kad būtų užtikrinta veiksmingesnė ir efektyvesnė ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais prevencija, stabdymas ir tyrimas.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- mokymo vadovo rengimas, vertimas ir platinimas;
- VRM personalo mokymai atitinkamose švietimo / mokymo įstaigose, vadovaujantis FRONTEX ir kita Europos gerąja praktika, susijusių su ŠLG ir šaudmenų aptikimu.

3.5.4.3. Veikla, susijusi su geresnėmis mokymo patalpomis ir įranga, taip pat infrastruktūros ir logistinio turto modernizavimu, kad būtų užtikrinta veiksmingesnė ir efektyvesnė ŠLG, šaudmenų ir sprogmenų netinkamo naudojimo ir neteisėtos prekybos jais prevencija, stabdymas ir tyrimas.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- šunidžių, biuro patalpų ir K-9 perimetro infrastruktūros modernizavimas K-9 padalinio būstinėje ir sienos perėjimo punktuose, remiant K-9 padalinių gebėjimus aptikti ŠLG ir šaudmenis;
- parama mokomųjų pavyzdžių, visų pirma sprogmenų, šaudmenų, ŠLG, narkotikų ir grynųjų pinigų, saugių saugyklų modernizavimui;
- K-9 transporto priemonių viešieji pirkimai.

3.5.4.4. Veikla, susijusi su parama ŠLG deaktyvavimo teisinės ir institucinės sistemos, įskaitant jos veiksmingo įgyvendinimo ir priežiūros mechanizmus, plėtojimui.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- parama deaktyvavimo teisės aktų pakeitimų ir papildymų darbo grupei;
- Europos ginklų išbandymo centro paslaugų teikimas, kad būtų užtikrintas infrastruktūros ir deaktyvavimo specialistų konsultavimas, orientavimas, mokymai ir sertifikavimas;
- organizuojami koordinavimo posėdžiai, būtini tam, kad būtų dalijamasi informacija ir teikiamos praktinės gairės dėl būtinų žmogiškųjų, švietimo, techninių ir infrastruktūros išankstinių sąlygų siekiant tinkamai įgyvendinti ir prižiūrėti ŠLG deaktyvavimą plėtojimo ir institucionalizavimo.

3.5.4.5. Veikla, susijusi su parama ŠLG deaktyvavimo gebėjimų plėtojimui ir institucionalizavimui.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- infrastruktūros projektų rengimas ir darbų viešieji pirkimai siekiant atnaujinti įrenginius bei praktiką, susijusius su ŠLG deaktyvavimu, vadovaujantis Europos ŠLG išbandymo centro patarimais;
- tinkamam deaktyvavimui būtinos įrangos ir medžiagų viešieji pirkimai.

3.5.4.6. Veikla, susijusi su parama mokymo vadovo ŠLG deaktyvavimo klausimais rengimui ir mokymų nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu rengimu vietos specialistams.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Europos ginklų išbandymo centro rengiamų specializuotų mokymų, skirtų ginklininkams ir inspektoriams, organizavimas;
- Europos ginklų išbandymo centro atliekamas ginklininkų ir inspektorių sertifikavimas deaktyvavimo tikslais;
- mokymo vadovo dėl teisinių nuostatų, susijusių su ŠLG deaktyvavimu, rengimas.

3.6. Projekto 6-iasis komponentas. Saugos ir saugumo rizikos, susijusios su ŠLG neteisėtu laikymu, netinkamu naudojimu ir neteisėta prekyba jais Serbijoje, mažinimas

3.6.1. Tikslas

Mažinti saugos ir saugumo riziką, susijusią su neteisėtai laikomais ŠLG, piktnaudžiavimu teisėtais ŠLG ir neteisėta prekyba ŠLG.

3.6.2. Aprašymas

Projektas buvo parengtas reaguojant į Serbijos vidaus reikalų ministerijos (VRM) pagalbos prašymą (2019 m.) siekiant reaguoti į nekontroliuojamo ŠLG platinimo ir neteisėto laikymo iššūkius, dėl kurių kyla labai didelė grėsmė saugumui ir saugai Serbijoje. Šie iššūkiai, kaip smurto, grasinamo elgesio ir terorizmo įgalinimo veiksniai, prisideda prie nusikalstamumo ir sunkių organizuotų nusikaltimų plitimo. Jie taip pat daro panašų neigiamą poveikį pasitikėjimo stiprinimo priemonėms šalyje ir kelia grėsmę smurto dėl lyties kontekste.

ESBO nustatė kovos su neteisėta prekyba ŠLG poreikius:

- a) stiprinti Vidaus reikalų ministerijos K-9 pajėgumus aptikti ginklus ir sprogmenis i) sukuriant reikiamą teisinę sistemą, ii) įvertinant ir plėtojant pajėgumus ir iii) vykdant specialios įrangos ir pastatų infrastruktūros viešuosius pirkimus;
- b) padaryti Ginklų ir šaudmenų įstatymo ir Ginklų deaktyvavimo taisyklių sąvado pakeitimus a) įvertinant pajėgumus ir technines galimybes ir b) teikiant techninę pagalbą rengiant taisyklių sąvadą.

Šis projektas bus naudingas ne tik Serbijos gyventojams, bet ir Vidaus reikalų ministerijai, policijai ir Serbijos ŠLG išbandymo centrui Kragujevace.

3.6.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Patobulinta ir su tarptautiniais standartais bei geriausia praktika suderinta deaktyvavimo teisinė sistema.

2 rezultatas. Laikantis žmogaus teisių standartų sustiprinti VRM K-9 padalinių pajėgumai aptikti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis.

3.6.4. Veikla

3.6.4.1. Veikla, susijusi su patobulinta ir su tarptautiniais standartais bei geriausia praktika suderinta deaktyvavimo teisine sistema.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- Europos ŠLG išbandymo centro ekspertų konsultacijų teikimas darbo grupės posėdžiams deaktyvavimo klausimais;
- Europos ŠLG išbandymo centro atliekamas tarptautinis deaktyvavimo teisės aktų sertifikavimas;
- deaktyvavimui naudojamos infrastruktūros ir mašinų teikimas;
- Europos ŠLG išbandymo centro organizuojami mokymai deaktyvavimo ir jo priežiūros klausimais.

3.6.4.2. Veikla, susijusi su VRM K-9 padalinių pajėgumų aptikti ŠLG, šaudmenis ir sprogmenis stiprinimu laikantis žmogaus teisių standartų.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- K-9 padaliniams skirtų statybos darbų, įrangos ir transporto priemonių viešieji pirkimai ir tiekimas;
- pajėgumų, skirtų K-9 padalinių naudojimui ir dislokavimui neteisėtos prekybos ŠLG, šaudmenimis ir sprogmenimis prevencijos ir tyrimo srityje, stiprinimas teikiant konsultacinę paramą, rengiant mainų programą ir mokymo metodiką;
- mokymo programa dėl FRONTEX taikomos ŠLG ir šaudmenų aptikimo metodikos;
- mokymo programa dėl Europos gerosios praktikos, susijusios su ŠLG ir šaudmenų aptikimu.

3.7. Projekto 7-iasis komponentas. ESBO veiksmų, nukreiptų prieš neteisėtą įprastinių šaudmenų platinimą ir įprastinių šaudmenų atsargų (IŠA) kaupimą, stiprinimas – 3 etapas.

3.7.1. Tikslas

Padėti dalyvaujančioms valstybėms didinti pasitikėjimą ir saugumą, taip pat reaguoti į politinius ir saugumo pokyčius ESBO erdvėje ir užtikrinti veiksmingą bendradarbiavimą su išorės suinteresuotaisiais subjektais.

3.7.2. Aprašymas

Projektas buvo parengtas siekiant padėti ESBO dalyvaujančioms valstybėms geriau planuoti, įgyvendinti ir prirėkus stiprinti savo išipareigojimus kovoti su neteisėtu ŠLG / IŠA platinimu. Šis projektas yra laipsniško požiūrio į nuolatinę ir patobulintą grėsmių, ŠLG / IŠA platinimo ir neteisėtos prekybos jais rizikos analizę, poreikių ir reikalavimų apžvalgą ir prognozavimą, taip pat praktines priemones ŠLG ir IŠA srityje dalis. Šis pagrindas yra itin svarbus visiems subjektams, suinteresuotiems tuo, kad būtų tobulinama norminė sistema, remiamas ir stiprinamas pagalbos mechanizmas, taip pat nustatyti techninės pagalbos poreikiai ir prašymai.

ŠLG ir IŠA naudojimas, netinkamas naudojimas ir su jais susijusios pasekmės daro skirtingą poveikį moterims ir vyrams, berniukams ir mergaitėms. Kad būtų atsižvelgta į šį skirtingą poveikį, pagalbos projektai turi būti rengiami ir įgyvendinami taip, kad šis faktas būtų pripažįstamas, būtų sprendžiamas labai skirtingo ŠLG poveikio lytims klausimas ir skatinama lyčių lygybė. Šiuo projektu remiama politika ir praktiniai patarimai, kaip toks tikslinis veiksmas gali būti rengiamas ir atliekamas vykdant ESBO praktinės pagalbos projektus ŠLG ir IŠA srityje.

3.7.3. Numatomi rezultatai

1 rezultatas. Sustiprinti ESBO dalyvaujančių valstybių, ESBO vykdomųjų struktūrų ir operacijų vietoje pajėgumai tinkamai spręsti ŠLG / IŠA platinimo ir kontrolės klausimą bet kuriuo jų gyvavimo ciklo etapu.

2 rezultatas. Skatinamas ŠLG portalas, žinių produktų ir priemonių naudojimas ŠLG / IŠA praktinės pagalbos projektu stebėsenai, apžvalgai ir įgyvendinimui remti.

3.7.4. Veikla

3.7.4.1. Konsultacijų ir paramos prašančiajai ESBO dalyvaujančiai valstybei teikimas, kad būtų veiksmingai naudojamas pagalbos mechanizmas.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

- kasmet rengiami tiksliniai vizitai ir informavimo renginiai, skirti pagalbos prašančiai dalyvaujančiai valstybei, kad būtų įvertinti ir (arba) atnaujinti jos konkretūs poreikiai ir reikalavimai ŠLG ir IŠA srityje;
- nacionalinių strateginių dokumentų ir veiksmų planų ŠLG kontrolės srityje rengimas laikantis ESBO ir kitų atitinkamų tarptautinių standartų.

3.7.4.2. Specialiai pritaikytos paramos teikimas ESBO pagalbą teikiančioms valstybėms, kai ši parama būtina, kad jos galėtų laiku ir veiksmingai priimti sprendimus ir planuoti išteklių skyrimą ŠLG ir IŠA pagalbos mechanizmui.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

— Reguliarių / metinių paramos teikėjų konsultacijų Vienoje, dalyvaujančių valstybių sostinėse arba per interneto platformas organizavimas, kad būtų apžvelgtas pagalbos projektų poveikis ir jų rezultatai.

3.7.4.3. ŠLG portalo naudojimo, funkcijų ir savybių populiarinimas

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

— Informuotumo didinimo renginių, skirtų ŠLG portalo naudojimui, funkcijoms ir prieinamoms savybėms populiarinti, organizavimas.

3.7.4.4. Specializuotų mokymų ŠLG klausimais rengimas ir integravimas į ŠLG portalą.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

— Mokymų internetu konkrečiomis ŠLG temomis įkėlimas į portalą.

3.7.4.5. ŠLG portalo efektyvaus veikimo ir nuolatinės paramos jam užtikrinimas.

Tai bus, be kita ko, ši veikla:

— Naudotojų pasiūlytų naujų savybių, skirtų portalo funkcijoms optimizuoti, diegimas.

5. Lyčių aspektas

Lyčių aspekto integravimo perspektyvos buvo įtrauktos į visus projekto rengimo, plėtojimo ir įgyvendinimo etapus. Pagrindinė taikoma prielaida buvo ta, kad ŠLG ir IŠ naudojimas, netinkamas naudojimas ir su jais susijusios pasekmės daro skirtingą poveikį moterims ir vyrams, berniukams ir mergaitėms. Siekiant spręsti tokio poveikio klausimą, šiuo veiksmu bus skatinamas ir remiamas moterų įtraukimas į sprendimų priėmimo procesus, taip pat į ŠLG kontrolės įgyvendinimą.

Lyčių aspekto integravimo poreikiai buvo pritaikyti prie konkrečių aplinkybių ir projektuose numatytos pagalbos rūšies, taip pat buvo grindžiami padėties analize, kurioje atsižvelgiama į lyčių aspekto perspektyvas.

ESBO lyties žymens priemonė buvo taikoma ne tik rengiant projektus, bet ir stebint lyčių aspekto integravimo per projektų valdymo ciklą įgyvendinimo pažangą. Visuose į šį veiksmą įtraukuose projektuose lyčių lygybė yra svarbus tikslas arba lyčių aspektas juose yra visapusiškai integruotas.

6. Naudos gavėjai

Tiesioginiai naudos iš veiksmo gavėjai bus Pietryčių Europos institucijos, turinčios įgaliojimus ir atsakingos už neteisėtos prekybos ŠLG ir IŠ prevenciją ir kovą su ja. Institucijos, kurioms pirmiausia skiriamas šis veiksmas, yra vidaus reikalų ministerijos ir teisėsaugos institucijos, pavyzdžiui, policija.

Netiesioginiai naudos iš veiksmo gavėjai bus jurisdikciją Pietryčių Europoje turinčių subjektų ir jų kaimynystėje esančių Europos šalių, kurioms kyla pavojus dėl neteisėto ŠLG ir IŠ naudojimo nusikalstamai veiklai, terorizmui ir smurtiniam netinkamam naudojimui, gyventojai.

ES ir jos valstybių narių įgalios institucijos taip pat bus naudos iš projektų netiesioginės gavėjos, kadangi joms bus naudingi griežtesnės ŠLG ir IŠ kontrolės pajėgumai Pietryčių Europoje, *inter alia*, pagrįsti geresniu keitimusi informacija, taip pat koordinavimo ir bendradarbiavimo priemonėmis, pavyzdžiui su neteisėtais ŠLG ir IŠ susijusios rizikos nustatymu, jų tyrimu ir atsekimu, aptikimu ir konfiskavimu.

7. Sąjungos matomumas

ESBO imasi visų tinkamų priemonių, kuriomis būtų viešinama tai, kad kiekviename jurisdikciją Pietryčių Europoje turinčiame subjekte šį veiksmą finansuoja Europos Sąjunga. Tokios priemonės bus vykdomos atsižvelgiant į Komisijos Komunikacijos apie ES išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovą. Taigi, ESBO užtikrins Sąjungos įnašo matomumą naudodama tinkamus ženklus ir užtikrindama viešinimą, akcentuodama Sąjungos vaidmenį, užtikrindama jos

veiksmų skaidrumą ir didindama informuotumą apie priežastis, dėl kurių priimtas šis sprendimas, taip pat apie Sąjungos paramą įgyvendinant šį sprendimą ir šios paramos rezultatus. Projekto metu parengta medžiaga bus aiškiai pažymėta Europos Sąjungos vėliavos ženklu laikantis Sąjungos gairių dėl tikslaus vėliavos naudojimo ir vaizdavimo.

Atsižvelgiant į tai, kad planuojamos veiklos mastas ir pobūdis labai skiriasi, bus naudojamos įvairios propagavimo priemonės, įskaitant tradicinę žiniasklaidą, interneto svetaines, socialinę mediją ir informacinę bei reklaminę medžiagą, įskaitant infografikus, lankstinukus, informacinius biuletenius, pranešimus spaudai ir atitinkamai kitas priemones. Paskelbus viešuosius pirkimus pagal kiekvieną projektą finansuoti leidiniai, vieši renginiai, kampanijos, įranga ir statybos darbai bus pažymėti atitinkamu ženklu. Kad būtų dar labiau sustiprintas poveikis didinant įvairių jurisdikciją turinčių subjektų ir gyventojų, tarptautinės bendruomenės ir vietos bei tarptautinės žiniasklaidos informuotumą, bendraujant su kiekviena projekto tiksline grupe bus vartojama atitinkama kalba.

8. Trukmė

Bendra planuojama šio veiksmo trukmė yra 36 mėnesiai.

9. Techninio įgyvendinimo subjektas

Techninis šios programos įgyvendinimas pavestas ESBO sekretoriato Konfliktų prevencijos centrai / Bendradarbiavimo saugumo srityje forumo paramos padaliniai ir šešioms (6) ESBO misijoms vietoje Pietryčių Europoje, pirmajam subjektui atliekant ir koordinavimo vaidmenį.

10. Inicijatyvinis komitetas

Šio veiksmo iniciatyvinį komitetą sudarys vyriausiojo įgaliotinio, ES delegacijų kiekviename jurisdikciją Pietryčių Europos turinčiame subjekte, ESBO sekretoriato Konfliktų prevencijos centro / Bendradarbiavimo saugumo srityje forumo paramos padalinio ir šešių (6) ESBO misijų vietoje Pietryčių Europoje atstovai.

Įgyvendinimo subjektas, padedamas Inicijatyvinio komiteto, užtikrins, kad projektas būtų įgyvendinamas derinant jį su kita susijusia ES pagalba jurisdikciją Pietryčių Europoje turintiems subjektams.

Inicijatyvinis komitetas reguliariai kvies jurisdikciją Pietryčių Europoje turinčių subjektų atstovus. Inicijatyvinis komitetas taip pat gali kviesti subjektų, dalyvaujančių Pietryčių Europoje vykdomuose projektuose, kurių tikslas yra panašus arba susijęs, atstovus. Inicijatyvinis komitetas reguliariai, bent kartą per 6 mėnesius, peržiūrės šio sprendimo įgyvendinimą, be kita ko, naudodamas elektronines ryšio priemones.